

VYRIAUSIOJI TARNYBINĖS ETIKOS KOMISIJA

SPRENDIMAS DĖL VIRGILIJAUS POZINGIO

2016 m. sausio 6 d. Nr. KS-1
Vilnius

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (toliau – Komisija): Komisijos pirmininkas Romas Valentukevičius, nariai Dalia Paulauskaitė, Virginijus Kanapinskas, Gražina Imbrasienė ir Saulius Katuoka, išnagrinėjusi Šilutės rajono savivaldybės tarybos nario Z. J. pranešimą dėl šios savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) direktoriaus pavaduotojo Virgilijaus Pozingio veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatomis bei tyrimo metu gautą medžiagą, n u s t a t ė:

Pranešimo esmė

Pranešime teigiama, kad V. Pozingis būdamas Paičių melioracijos statinių naudotojų asociacijos (toliau – Asociacija) nariu nenusišalino rengiant (derinant) Šilutės rajono savivaldybės tarybos sprendimo projektą, kuriuo taryba pritarė ketinimui būti partnere Asociacijai teikiant projekto „Šilutės rajono Inkaklių kadastrinės vietovės Paičių MSNA narių valdomų sklypų dalies melioracijos statinių rekonstrukcija“ paraišką.

Nagrinėjimo dalykas

Komisijos vertinimo dalykas yra V. Pozingio elgesio jam galimai dalyvavus rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip paveikiant sprendimus, susijusius su Paičių melioracijos statinių naudotojų asociacija, atitiktis Įstatymo nuostatomis.

V. Pozingio paaiškinimas

V. Pozingis Komisijai paaiškino, kad eidamas valstybės tarnautojo pareigas visada vadovaujasi teisės aktais, vengia turtinio ar neturtinio suinteresuotumo, vengdamas interesų konflikto sprendimus priima nešališkai ir teisingai. Nurodė nedalyvavęs Šilutės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybos sprendimo, kuriuo ji pritarė ketinimui būti partnere Asociacijai teikiant projekto „Šilutės rajono Inkaklių kadastrinės vietovės Paičių MNSA narių valdomų sklypų dalies melioracijos statinių rekonstrukcija“ paraišką (toliau – Sprendimas), svarstymo ir priėmimo procedūrose (nedalyvavęs net Tarybos posėdyje, kuriame buvo svarstomas klausimas). V. Pozingis pripažino Sprendimo projektą derinęs jo rengimo stadijoje. Tai buvusi standartinė procedūra – datos pažymėjimas, reiškiantis, kad esminių projekto pastabų ar pataisų nėra. Tokių įvairių rengiamų dokumentų derinimą jis atliekantis kasdien. Pasak V. Pozingio, Administracijos rengiamų raštų, įsakymų, sprendimų projektų derinimas yra jo pareigybės aprašyme numatytų funkcijų dalis ir jis, derindamas Sprendimo projektą, buvo įsitikinęs, kad interesų konflikto tokiais savo veiksmais nesukels. V. Pozingis taip pat pabrėžė esantis paprastas Asociacijos narys, niekada nebuvo išrinktas ar paskirtas į jokių Asociacijos valdymo ar kontrolės organus.

Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad privatūs interesai – tai asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje (ar jam artimo asmens), asmeninis turtinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarnybines pareigas. V. Pozingio manymu, derindamas Sprendimo projektą jis negalėjęs patekti į interesų konflikto situaciją, nes jokios asmeninės naudos, turtinio, neturtinio ar panašaus pobūdžio suinteresuotumo nei jis, nei jam artimi asmenys neturėjo,

jokios asmeninės naudos negavo ir negalėjo gauti. Atkreipė Komisijos dėmesį į tai, kad Sprendimas iš esmės deklaratyvus – juo buvo pritarta ketinimui ateityje Savivaldybei tapti partnere Asociacijai teikiant nurodyto Projekto paraišką. Atkreiptinas dėmesys, kad Sprendimo projekte nurodyti „melioracijos statiniai“ yra valstybei nuosavybės teise priklausantis turtas (pagal Nekilnojamojo turto centrinio duomenų banko išrašo duomenis, Asociacijos narių valdomuose žemės sklypuose įrengti valstybei priklausantys melioracijos įrenginiai ir sistemos).

V. Pozingis manantis, kad vertinant valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens elgesį svarbu vadovautis ir suformuota teismų praktika, t. y. reikia aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyti, kokios faktinės aplinkybės patvirtina asmens turėtą turtinį ar neturtinį suinteresuotumą, o visų aplinkybių vertinimas negali būti grindžiamas prielaidomis, nerealiomis ir mažai tikėtinomis hipotetinėmis išvadomis ir spėliojimais apie asmens galimai turėtą ar ateityje turėsimą suinteresuotumą (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013-07-18 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-1533/2013*).

Pasak V. Pozingio, Sprendimo projekto pažymėjimas derinimo viza nebuvo veikla, galinti nulemti Sprendimo turinį ar kaip nors paveikti patį Sprendimą. Derinimo viza negalėjo turėti ir neturėjo jokios įtakos posėdyje dalyvavusiems Savivaldybės tarybos nariams balsuojant. Todėl V. Pozingis prašė Komisijos tyrimą dėl galimo interesų konflikto nutraukti vadovaujantis teisingumo, sąžiningumo protingumo ir proporcingumo kriterijais.

Komisijos posėdyje dalyvavęs V. Pozingis dar kartą patvirtino savo paaiškinime išdėstytas aplinkybes. Dar kartą akcentavo, kad derindamas Sprendimo projektą tik pripažino, kad jis atitinka įstatymų nuostatas ir yra teisingas. Į Asociaciją susibūrė todėl, kad yra tokie reikalavimai teikiant paraišką, tačiau pats asmeniškai galbūt būtų pasirinkęs kitokį sprendimą nei melioracija.

Nustatytos faktinės aplinkybės

1. Vadovaujantis Savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 6 d. sprendimu patvirtintu Administracijos direktoriaus pavaduotojo pareigybės aprašymu, šias pareigas einantis V. Pozingis kuruoja Kultūros, Švietimo, Viešųjų paslaugų, Ūkio, Kaimo reikalų, Planavimo ir plėtros skyrių bei Savivaldybės seniūnijų darbą. Administracijos direktoriaus pavaduotojas kontroliuoja ir atsako už kuruojamų padalinių vadovų darbą; kontroliuoja ir užtikrina įstatymų, Vyriausybės nutarimų bei savivaldybės institucijų priimtų teisės aktų, mero potvarkių įgyvendinimą Savivaldybės teritorijoje; koordinuoja ir kontroliuoja Savivaldybės institucijų teisės aktų rengimą ir nustatyta tvarka teikia tvirtinti (pasirašyti); kontroliuoja paskirtų projektų, finansuojamų Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis, rengimą, įgyvendinimą; dalyvauja rengiant Savivaldybės strateginio plano bei Savivaldybės biudžeto projektus ir teikia siūlymus; kontroliuoja Savivaldybės biudžeto asignavimus, skirtus biudžeto programoms vykdyti, ir atlieka kitas vidaus administravimo funkcijas. Šias pareigas einantis asmuo yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas Administracijos direktoriui.

2. Vadovaujantis Savivaldybės tarybos 2014 m. rugsėjo 17 d. sprendimu patvirtintu Savivaldybės dokumentų valdymo tvarkos aprašu, Administracijos direktoriaus pavaduotojai pagal kuruojamas sritis derina Savivaldybės tarybos sprendimų, mero potvarkių, Administracijos direktoriaus įsakymų, sutarčių, aktų ir siunčiamų raštų projektus (8 punktas). Savivaldybės ir Administracijos vadovai gali peržiūrėti visus registruotus dokumentus, rašyti rezoliucijas, keisti, derinti jiems nukreiptus dokumentų projektus, kontroliuoti vykdymo terminus (68 punktas).

3. V. Pozingis savo privačių interesų deklaracijoje nurodo esantis Paičių melioracijos statinių naudotojų asociacij os narys. Asociacija įkurta 2015 m. rugpjūčio 28 d. aštuonių fizinių asmenų, tarp kurių buvo ir V. Pozingis, iniciatyva. Juridinių asmenų registre įregistruota 2015 m. rugsėjo 15 d. Vadovaujantis steigėjų pasirašytais įstatais, Asociacija yra viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – koordinuoti šios organizacijos narių veiklą, atstovauti jos nariams. Asociacijos veiklos tikslai: užtikrinti gerą organizacijos narių žemės drenažo funkcionavimą; koordinuoti narių veiklą, susijusią su

melioracijos statinių statyba, naudojimu ir apsauga, bei naujų technologijų diegimą ir populiarinimą Savivaldybėje; konsultuoti melioracijos įrenginių naudotojus ir skatinti įmones vienyti bendrai veiklai; atstovauti Asociacijos narių interesams valstybės ir vietos valdymo institucijose; dalyvauti Europos Sąjungos ir (arba) Lietuvos Respublikos skelbiamuose finansavimo projektuose, programose; organizuoti ir (arba) atlikti drenažo ir kalkinimo darbus, melioracijos įrenginių projektavimo darbus, žemės tyrimų paslaugas ir kt. Asociacijos vienasmeniu valdymo organu – pirmininku – išrinktas Saulius Norvilas.

4. Asociacijos pirmininkas 2015 m. rugsėjo 15 d. pateikė Administracijai prašymą teikti Savivaldybės tarybai svarstyti klausimą dėl dalyvavimo partnerio teisėmis Asociacijos rengiamame Projekte ir jo bendro finansavimo.

5. Sprendimo projektą pagal Asociacijos prašymą rengė Administracijos Kaimo reikalų skyriaus vedėjas, derino Administracijos direktoriaus pavaduotojas V. Pozingis. Sprendimo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad įgyvendinama Projektą Asociacija numato prašyti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonę „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama žemės ūkio vandentvarkai“. Savivaldybė kaip partneris Projekto įgyvendinimui įsipareigoja rasti galimybę skirti iki 10 proc. projekto vertės, kurią numatyta finansuoti valstybės biudžeto lėšomis, skirtomis rajono melioracijos darbų programai, arba iš kitų finansavimo šaltinių. Nurodoma, kad įgyvendinus Projektą bus rekonstruotos drenažo sistemos 82,883 ha plote, įrengti nauji drenažo rinktuvai ir sausintuvai, žiotys, vandens nuleistuvai ir kt. įrenginiai. Bus rekonstruota 3,930 km griovių, iškirsti esami krūmai, nušienauti šlaitai, iš griovių dugno išvalytos sąnašos, įrengtos trys nuovažos su pralaidomis žemės ūkio technikai patekti į Asociacijos narių savininkų sklypus; bus perstatytos penkios pralaidos, atkuriant jų buvusius projektinius parametrus, atnaujinta važiuojamosios dalies danga virš jų, įrengti signaliniai stulpeliai. Nurodoma, kad įgyvendinus Projektą pagerės Asociacijos narių valdomų sklypų kokybė, taip pat bus pagerinta valstybei nuosavybės teise priklausančių įrenginių būklė. Pagerės ne tik Asociacijos narių, bet ir aplinkinių žemės sklypų naudotojų žemės būklė.

6. Savivaldybės taryba 2015 m. rugsėjo 24 d. posėdyje nusprendė pritarti ketinimui būti partnere Asociacijai teikiant Projekto paraišką ir rasti galimybę skirti iki 10 proc. Projekto išlaidų vertės Asociacijai šiam Projektui įgyvendinti ir reikalingiems įnašams iš Savivaldybės biudžeto arba iš kitų Savivaldybės finansuojamų šaltinių, jeigu bus skirtas visas finansavimas melioracijos darbams.

Teisinis veikos vertinimas ir motyvai

Įstatymu siekiama užtikrinti, kad valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys visus sprendimus priimtų objektyviai ir nešališkai. Tam tikslui Įstatymas įpareigoja valstybinėje tarnyboje dirbančius asmenis vengti interesų konfliktų ir elgtis taip, kad net nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra, ir draudžia jiems dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip paveikti sprendimus, sukeliančius interesų konfliktą (3 straipsnio 1 dalies 2 punktas, 11 straipsnio 1 dalis), t. y. vengti situacijos, kai valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo atlikdamas pareigas ar vykdydamas pavedimą privalo priimti ar dalyvauti priimant sprendimą, susijusį ir su jo privačiais interesais (2 straipsnio 4 dalis). Privatūs valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens interesai yra asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje (ar jam artimo asmens), asmeninis turtinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarnybines pareigas (2 straipsnio 2 dalis). Kilus interesų konfliktui, valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, vadovaudamasis Įstatymo 11 straipsnio 2 dalimi, apie esamą interesų konfliktą privalo informuoti savo tiesioginį vadovą ar institucijos vadovo įgaliotą atstovą ir asmenis, kurie kartu dalyvauja sprendimo rengimo, svarstymo ar priėmimo procedūroje, ir nusišalinti nuo dalyvavimo tolesnėje procedūroje. Nusišalinimas yra kiekvieno valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens asmeninė pareiga, kuri turi būti išreikšta aktyviais ir aiškiais veiksmais.

Įstatymo 4 straipsnis numato, kad valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo privalo deklaruoti privačius interesus pateikdamas privačių interesų deklaraciją. Šios deklaracijos turinys, t. y. objektų, susijusių su valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens privačiais interesais, sąrašas nustatytas Įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje. Deklaracijos turinio elementai – atitinkami Įstatymo leidėjo reikalaujami nurodyti duomenys – gali lemti asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje, interesų konflikto situaciją jam atliekant tarnybines funkcijas. Šiame sąrašė nurodyta ir narystė bei pareigos įmonėse, įstaigose, asociacijose ar fonduose (Įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 4 punktą). Ši Įstatymo nuostata patvirtina, kad narystė asociacijose pagal įstatymą besąlygiškai yra priskirta prie aplinkybių, kurios gali sukelti interesų konfliktą. Teismas taip pat patvirtina, kad nėra pagrindo abejoti dėl valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens narystės (pareigų) asociacijoje suvokimo kaip privataus intereso (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. sausio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-30/2012*).

Kaip matyti iš Asociacijos įstatų, jos tikslas – atstovauti Asociacijos narių interesams, užtikrinti gerą Asociacijos narių žemės drenažo sistemų funkcionavimą. Tyrimo metu nustatyta, kad V. Pozingis būdamas Asociacijos nariu derino Sprendimo projektą, kuriuo Savivaldybės taryba pritarė ketinimui būti partnere Asociacijai teikiant Projekto paraišką ir rasti galimybę skirti Asociacijai iki 10 proc. Projekto išlaidų vertės jam įgyvendinti. Kaip nurodoma Sprendimo projekto aiškinamajame rašte, įgyvendinus Projektą ne tik bus pagerinta valstybei nuosavybės teise priklausančių įrenginių būklė, bet ir pagerės Asociacijos narių valdomų sklypų kokybė. Vadinasi, galimai padidės ir šių sklypų vertė. Taigi iš Sprendimo turinio aiškiai matyti, kad jis Asociacijai buvo vienareikšmiškai naudingas, juolab kad Savivaldybės taryba patenkino pačios Asociacijos prašymą.

Kaip matyti iš Administracijos direktoriaus pavaduotojo pareigybės aprašymo ir Savivaldybės dokumentų valdymo tvarkos aprašo, V. Pozingis, kontroliuodamas ir atsakydamas už kuruojamų padalinių vadovų (tarp jų – ir Sprendimo projektą rengusio Kaimo reikalų skyriaus vedėjo) darbą, turi teisę keisti, derinti jiems nukreiptus dokumentų projektus, kontroliuoti vykdymo terminus. Vadinasi, Administracijos direktoriaus pavaduotojas, derindamas jo kuruojamų padalinių parengtus raštus ir sprendimų projektus, gali savo nuožiūra juos koreguoti, keisti arba pastabų neteikti. Kita vertus, pagal kompetenciją nesuderinti sprendimų projektai negalėtų būtų teikiami Savivaldybės tarybos posėdžiams. Todėl Komisija laiko nepagrįstu V. Pozingio argumentą, esą derindamas Sprendimo projektą rengimo stadijoje jis negalėjo padaryti jokio poveikio Sprendimo turiniui ir priėmimui. Nors Sprendimą priėmė Savivaldybės taryba ir jį priimant V. Pozingis nedalyvavo, tačiau jis turėjo visas galimybes daryti poveikį šio Sprendimo projekto turiniui.

Komisija nekvestionuoja Asociacijos parengto Projekto naudingumo ir svarbos valstybei nuosavybės teise priklausančių įrenginių būklei. Tačiau valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens veiksmai, kuriais galimai siekiama ginti viešąjį interesą, negali būti pripažinti nešališkais ir užtikrinančiais viešųjų interesų apsaugą, kai klausimo išsprendimu yra asmeniškai suinteresuotas ir pats valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo.

Komisija neginčija ir V. Pozingio, kaip Administracijos direktoriaus pavaduotojo, teisės atlikti funkcijas, numatytas Konstitucijoje, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos ir kituose įstatymuose, tačiau savo pareigas jis turi atlikti taip, kad nekiltų abejonių, jog yra interesų konfliktas, kaip to reikalauja Įstatymo 3 straipsnio nuostatos. Nagrinėjamoje situacijoje egzistuoja tam tikrų valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens pareigų priešprieša. Viena vertus, toks asmuo turi pareigą atlikti savo tiesiogines tarnybines funkcijas, numatytas įstatymų ir kitų teisės aktų. Antra vertus, jis taip pat turi pareigą vengti interesų konflikto. Kaip turi būti išsprendžiama ši valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens pareigų priešprieša, yra numatyta Įstatymo 11 straipsnio 1 ir 2 dalyse, pagal kurias minėta pareigų priešprieša yra sprendžiama suteikiant viršenybę pareigai vengti interesų konflikto. Tokios pozicijos laikosi ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (*pvz., 2010 m. lapkričio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-1422/2010*).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Įstatymas iš esmės yra prevencinis, vadinasi, Įstatymo pažeidimui konstatuoti nėra būtina nustatyti, kad valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo savo privačius interesus įgyvendino viešųjų interesų sąskaita. Užtenka to, kad jis nesiėmė Įstatyme numatytų priemonių interesų konfliktui savo veikloje išvengti, t. y. neįvykdė Įstatymo 11 straipsnyje įtvirtintos pareigos nusišalinti nuo dalyvavimo priimant sprendimus, kurie sukelia interesų konfliktą (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. lapkričio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴-844/07, 2008 m. balandžio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-705/2008).

Ištyrusi minėtas aplinkybes Komisija priėjo prie išvados, jog V. Pozingis, matydamas, kad turi derinti Sprendimo projektą, susijusį su Asociacijos, kurios narys jis yra, prašymu, turėjo apie tai informuoti savo tiesioginį vadovą – Administracijos direktorių – ir nusišalinti nuo bet kokių veiksmų, susijusių su šiuo klausimu, atlikimo.

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus faktus ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu bei Lietuvos Respublikos vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

n u s p r e n d ė:

1. Pripažinti, kad Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Virgilijus Pozingis, derindamas Šilutės rajono savivaldybės tarybos sprendimo projektą, susijusį su Paičių melioracijos statinių naudotojų asociacija, kurios narys jis yra, pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkto bei 11 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas.

2. Sprendimo kopiją išsiųsti V. Pozingui.

3. Apie sprendimą ir galimybę su juo susipažinti Komisijos interneto svetainėje informuoti pranešėją Šilutės rajono savivaldybės tarybos narį Z. J. ir V. Pozingio tiesioginį vadovą Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktorių S. Š..

4. Sprendimą paskelbti interneto svetainėje www.vtek.lt

5. Sprendimas gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo įteikimo suinteresuotam asmeniui dienos.

Komisijos pirmininkas

Romas Valentukevičius